

DZIAŁ VIII GOSPODARSTWA DOMOWE. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Gospodarstwa domowe

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposaże-

CHAPTER VIII HOUSEHOLDS. DWELLINGS

General notes

Households

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

nia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- do osób pracujących zalicza się:
 - pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- osoby **utrzymujące się ze świadczeń społecznych**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz od 2016 r. świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”;
- osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospo-

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee-farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- employed persons include:
 - hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.),
 - employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives;
- persons **maintained from social benefits**, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships as well as since 2016 child-raising benefit within the “Family500+” programme;
- **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural eco-

darstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochód z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualne podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);

conomic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;
- income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);
- income from property (interests, shares in company profits including dividends) and income from rental of real estate (net income, i.e., revenues minus investments and taxes, from rental of dwellings, garages and other buildings not connected with conducting economic activity and from land leasing);
- income from social benefits, which includes, i.a.: retirement and other pensions, social

- dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury, renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych oraz od 2016 r. świadczenie wychowawcze w ramach programu „Rodzina 500+”;
- pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, jak również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także

security allowances and other social benefits as well as since 2016 child-raising benefit within the “Family 500+” programme;

- other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services — unless otherwise indicated — were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of

wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z 2 osób dorosłych i 2 dzieci w wieku poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.,

„**Ustawowa**” **granica ubóstwa** to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych.

Mieszkania. Infrastruktura

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ściana-

the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of 2 adult persons and 2 children at the age under 14 is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

”**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies.

Dwellings. Infrastructure

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an

mi, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
 - **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: placówki wykonujące działalność leczniczą, placówki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
 - **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
 - **Skarbu Państwa** - mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;
 - **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.
- Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszka-

nielny. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31st December.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and tenant's dwellings (occupied on the basis of a contract of tenancy);
 - **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: units performing health care activities, social welfare facilities, units of education system, cultural institutions;
 - **companies** (of public and private sector);
 - **State Treasury** - dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;
 - **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.
- The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residen-

wego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

- **towarzystw budownictwa społecznego;**
- **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- budownictwa indywidualnego dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora
- budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku
- budownictwa spółdzielczego dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- budownictwa komunalnego (gminnego) dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- budownictwa społecznego czynszowego dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego
- budownictwa zakładowego dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów.

5. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o mieszkaniach, powierzchni użytkowej oraz izbach oddanych do użytkowania przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o miesz-

tial and business premises) in a given building;

- **public building society;**
- **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **completed dwellings, as well as dwellings which construction has started** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the effects of:

- private construction concerns dwellings completed by natural persons, foundations, churches and religious associations, intended for the own use of the investor;
- construction for sale or rent concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit;
- cooperative construction concerns dwellings completed by housing cooperatives, intended for persons being members of these cooperatives;
- municipal (gmina) construction concerns dwellings realised entirely from the budget of gmina (primarily with a public assistance or intervention character);
- public building society concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) using credit from the state bank BGK
- company construction concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), intended for meeting the residential needs of the employees of these companies.

5. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on dwellings, useful floor area and rooms completed are recalculated according to the new methodology. Data on dwellings in which construction has begun, due to the impossibility of recalculating data back, according to the re-revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010—2017 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of

kaniach, których budowę rozpoczęto, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010—2017 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i ciepłej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

8. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. — gaz.

9. Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

10. Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji - z siecią ogólnospławną.

11. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

12. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

13. **Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems, gas supply system and thermic-line system includes systems servicing households and others.

8. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 — gas.

9. Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include channels designed exclusively for discharging precipitation water.

10. **Water supply, sewage and gas supply connections** leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or in the case of the sewage system – with the main drainage system.

11. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

12. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

13. The **consumption of electricity and gas from gas supply** system in households is established on the basis of an estimated system of payments.

Gospodarstwa domowe

Households

TABL. 1 (104). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. HOUSEHOLDS in thousands								
OGÓŁEM	453,8	469,0	475,2	449,2	419,6	400,2	384,9	TOTAL
Miasta	230,9	234,2	230,3	214,4	193,8	179,4	169,6	Urban areas
Wieś	223,0	234,8	244,9	234,8	225,7	220,8	215,3	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD								
OGÓŁEM	2,7	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	TOTAL
Miasta	2,3	2,2	2,1	2,2	2,2	2,3	2,2	Urban areas
Wieś	3,1	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych

Households budgets

TABL. 2 (105). **GOSPODARSTWA DOMOWE**

HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1285	1189	1182	1185	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,15	2,88	2,67	2,63	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,20	1,13	1,04	0,99	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,93	0,89	1,27	1,25	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,79	0,78	0,82	0,82	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu	0,96	0,81	0,33	0,36	dependents

TABL. 3 (106). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**

W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1030,84	1202,80	1432,68	1549,82	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1000,62	1171,10	1394,16	1505,56	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	483,79	570,88	698,13	750,51	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	81,71	118,19 ^a	53,85 ^b	86,57 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	94,91	80,98 ^d	97,07	105,12 ^e	from self-employment
ze świadczeń społecznych	289,99	390,57	537,84	564,83	from social benefits

a-e Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 25,18%, b – 17,09%, c – 50,22%, d – 12,74%, e - 12,58%.

a-e Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 25,18%, b – 17,09%, c – 50,22%, d - 12,74%, e - 12,58%.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem	838,21	903,17	1037,06	1075,11	Total expenditures
w tym towary i usługi					of which consumer goods
konsumpcyjne ^a	807,99	871,46	998,54	1030,85	and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	241,19	253,28	282,86	298,18	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe , wyroby					alcoholic beverages,
tytoniowe i narkotyki	19,56	18,18	19,97	23,01	tobacco and narcotics
odzież i obuwie	46,31	59,78	60,68	58,92	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania					housing, water, electricity,
i nośniki energii	195,27	189,08	200,30	199,26	gas and other fuels
wyposażenie mieszkania					furnishings, household
i prowadzenie gospodarstwa					equipment and routine
domowego	45,51	44,64	58,40	76,93	maintenance of the house
zdrowie	39,92	49,51	68,84	56,21	health
w tym artykuły farmaceutyczne	26,43	31,17	40,19	39,55	of which pharmaceutical products
transport	71,13	74,58	83,91	107,91	transport
łączność ^b	36,53	42,84	49,15	34,63	communication ^b
rekreacja i kultura ^c	46,65	48,58	55,85	55,51	recreation and culture ^c
edukacja ^d	7,61	6,52 ^e	7,25	7,45 ^f	education ^d
restauracje i hotele	10,74	33,01 ^g	37,42 ^h	46,28 ⁱ	restaurants and hotels
inne towary i usługi	45,52	49,31	72,24	65,38	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	23,82	27,41	33,11	33,15	of which personal care

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. c Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. d Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. e–i Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: e – 25,71%, f – 18,82%, g – 14,24%, h – 12,60%, i – 10,04%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Since 2013 including expenditures for internet services. c Since 2013 excluding expenditures for internet services. d Including pre-school education. e–i Relative error of estimates exceeds 10% and equals: e – 25,71%, f – 18,82%, g – 14,24%, h – 12,60%, i – 10,04%.

TABL. 5 (108). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	8,95	7,56	6,82	6,81	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	6,01	4,79	3,94	3,80	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	6,31	6,05	6,01	6,14	Meat ^c in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,51	2,13	2,15	2,14	of which processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,38	0,31	0,27	0,29	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,55	3,24	3,12	3,15	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,43	0,37	0,43	0,49	Yoghurt in kg
Sery ^g w kg	0,78	0,69	0,72	0,77	Cheese ^g in kg
Jaja w szt.	14,76	14,41	13,61	13,07	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,39	1,20	1,19	1,16	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	0,28	0,27	0,25	0,25	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,34	3,47	3,68	3,77	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	12,18	10,20	10,38	9,87	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	6,16	4,83	4,36	4,34	of which potatoes
Cukier w kg	1,67	1,45	1,27	1,50	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,32	0,29	0,27	0,28	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	2,72	3,78	4,77	5,11	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,00	0,81	0,76	0,89	Fruit and vegetable juices in l

a Od 2013 bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji "Oleje i tłuszcze"). d Od 2013 r. bez przetworów podrobowych. e Do 2012 r. określane jako "Ryby"; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Od 2013 r. bez serków słodkich. h Od 2013 r. bez boczku surowego. i Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Since 2013 excluding potato flour. b Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position "Oils and fats"). d Since 2013 excluding offal preparations. e Until 2012 defined as "Fish"; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and ready-to-serve food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk. g Since 2013 excluding sweet cottage cheese. h Since 2013 excluding raw bacon. i Including seeds and edible kernel.

TABLE 6 (109). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA¹**

HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	97,8	98,0	98,8	x	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	41,1	21,8	17,9	x	Freezer
Pralka automatyczna	82,8	91,9	94,7	93,2	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	7,5	14,3	19,7	24,8	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	43,8	49,4	54,4	57,8	Microwave oven
Samochód osobowy	62,0	63,0	63,7	62,7	Passenger car
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	81,5	68,5	65,2	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,7	99,1	94,6	93,3	Television set
Telefon komórkowy	89,3	94,4	96,7	94,7	Mobile phone
w tym smartfon	x	34,3	51,0	52,8	of which smartphone
Zestaw kina domowego	11,3	7,0	8,2	12,6	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	61,6	59,1	55,5	56,2	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	39,5	40,2	36,2	x	Digital camera
Komputer osobisty	60,5	67,9	69,5	63,0	Personal computer
w tym laptop	19,6	49,8	57,6	53,6	of which laptop
w tym z dostępem do Internetu	52,0	65,7	68,2	x	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	26,9	47,0	44,9	x	of which broadband access
Urządzenie z dostępem do internetu ^c	x	x	x	66,8	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	38,8	32,6	31,5	30,6	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	18,8	21,3	20,8	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych, radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player, radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet

TABLE 7 (110). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**

AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	26,6	24,4	16,4	19,1	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	11,9	18,6	12,9	14,0	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	9,5	11,3	5,5	7,9	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 199.

a See general notes, item 7 on page 199.

Mieszkania. Infrastruktura

Dwellings. Infrastructure

TABL. 8 (111). **ZASOBY MIESZKANIOWE**^a

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCKS^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	425,4	439,1	444,3	447,2	228,4	218,8	Dwellings in thousand
Izby w mieszkaniach w tys.	1590,2	1654,7	1681,7	1696,1	810,6	885,6	Rooms in dwellings in thousand
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	31050,7	32530,5	33157,9	33485,5	14449,0	19036,4	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach: liczba izb w mieszkaniu powierzchnia użytkowa w m ² :	3,74	3,77	3,79	3,79	3,55	4,05	Dwelling stocks, average: number of rooms in a dwelling useful floor area in m ² :
1 mieszkania	73,0	74,1	74,6	74,9	63,3	87,0	per dwelling
na 1 osobę	24,2	25,9	26,6	27,0	25,9	27,8	per person
liczba osób ^b na: 1 mieszkanie	3,01	2,86	2,81	2,78	2,44	3,13	number of persons ^b : per dwelling
1 izbę	0,81	0,76	0,74	0,73	0,69	0,77	per room

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 28.

a Based on balances of dwelling stocks. b See general notes, item 12 on page 28.

TABL. 9 (112). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM TOTAL	2010	91,9	85,7	83,0	40,2	77,9
	2015	92,2	86,2	83,6	40,1	78,7
	2017	92,3	86,4	83,9	40,3	79,0
	2018	92,4	86,5	84,0	40,5	79,2
Miasta Urban areas	2010	97,5	95,7	94,0	69,6	90,5
	2015	97,6	95,8	94,2	69,5	90,9
	2017	97,7	95,9	94,2	69,4	91,0
	2018	97,6	95,7	94,0	68,9	90,8
Wieś Rural areas	2010	86,1	75,5	71,9	9,9	65,0
	2015	86,6	76,3	72,8	9,9	66,1
	2017	86,8	76,7	73,2	10,4	66,6
	2018	87,0	76,9	73,5	10,8	67,0

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 10 (113). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2018 R.**

HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towarzystw budownic- tw społecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thousand PLN							
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in PLN							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	56568	18268	19043	14408	2263	371	2215
TOTAL	b	9461,0	3267,9	2967,8	2305,3	453,7	106,4	359,9
	c	167,2	178,9	155,8	160,0	200,5	286,8	162,5
Miasta	a	53787	17100	18887	13482	1778	371	2169
Urban areas	b	9036,2	3076,9	2949,2	2161,5	393,2	106,4	349,0
	c	168,0	179,9	156,2	160,3	221,1	286,8	160,9
Wieś	a	2781	1168	156	926	485	—	46
Rural areas	b	424,7	191,1	18,5	143,8	60,5	—	10,9
	c	152,7	163,6	118,8	155,3	124,8	—	236,4

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	32,3	33,7	25,5	4,0	0,7	3,9
TOTAL	b	100,0	34,5	31,4	24,4	4,8	1,1	3,8
Miasta	a	100,0	31,8	35,1	25,1	3,3	0,7	4,0
Urban areas	b	100,0	34,1	32,6	23,9	4,4	1,2	3,9
Wieś	a	100,0	42,0	5,6	33,3	17,4	—	1,7
Rural areas	b	100,0	45,0	4,4	33,8	14,2	—	2,6

TABL. 11 (114). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdziel- cze co- operatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped
		w ha in ha						
OGÓŁEM	2010	22,3	1,3	18,4	51,7	28,7	295,9	190,1
TOTAL	2015	6,4	—	6,4	82,3	51,0	260,7	152,1
	2017	10,3	—	10,0	68,8	51,8	224,9	149,2
	2018	11,8	—	10,3	68,8	51,8	225,7	153,5
Miasta	2010	12,7	1,3	8,8	27,7	19,0	141,7	102,2
Urban areas	2015	2,4	—	2,4	58,1	41,7	95,0	60,1
	2017	5,7	—	5,4	59,0	42,7	95,5	63,6
	2018	8,8	—	8,3	59,0	42,7	95,2	65,6
Wieś	2010	9,6	—	9,6	24,0	9,7	154,2	87,9
Rural areas	2015	4,0	—	4,0	24,2	9,3	165,7	92,0
	2017	4,6	—	4,6	9,8	9,1	129,4	85,6
	2018	3,0	—	2,0	9,8	9,1	130,5	87,9

TABL. 12 (115). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Ogółem	3821	3168	3738	4795	Total
Spółdzielcze	75	50	—	250	Cooperatives
Komunalne (gminne)	91	8	30	132	Municipal (gminas)
Zakładowe	—	—	—	—	Company
Indywidualne	3040	2495	2946	2778	Private
Spółeczne czynszowe	—	—	—	—	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	615	615	762	1635	For sale or rent

TABL. 13 (116). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Mieszkania	2277	3409	3151	3257	Dwellings
miasta	1242	1469	1162	1395	urban areas
wieś	1035	1940	1989	1862	rural areas
Spółdzielcze	98	102	36	119	Cooperative
Komunalne (gminne)	52	116	7	23	Municipal (gmina)
Zakładowe	1	4	—	1	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	695	849	589	854	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	—	—	—	—	Public building society
Indywidualne	1431	2338	2519	2260	Private
miasta	415	492	539	460	urban areas
wieś	1016	1846	1980	1800	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	291	579	537	552	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	339	596	478	559	Urban areas
Wieś	248	566	579	547	Rural areas
Izby	10696	16237	16375	16044	Rooms
miasta	4766	5465	4909	5510	urban areas
wieś	5930	10772	11466	10534	rural areas
Spółdzielcze	250	274	102	361	Cooperative
Komunalne (gminne)	115	339	18	38	Municipal (gmina)
Zakładowe	6	24	—	4	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2070	2273	1747	2798	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	—	—	—	—	Public building society
Indywidualne	8255	13327	14508	12843	Private
miasta	2391	2848	3094	2618	urban areas
wieś	5864	10479	11414	10225	rural areas
Powierzchnia użytkowa					Useful floor area
mieszkań w m²	243867	371768	380075	362763	of dwellings in m²
miasta	112068	124655	114067	120844	urban areas
wieś	131799	247113	266008	241919	rural areas
Spółdzielcze	5429	5792	1871	6924	Cooperative
Komunalne (gminne)	2013	4453	259	835	Municipal (gmina)
Zakładowe	134	618	—	89	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	44392	46390	34135	53485	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	—	—	—	—	Public building society
Indywidualne	191899	314515	343810	301430	Private
miasta	61231	71461	78998	65974	urban areas
wieś	130668	243054	264812	235456	rural areas
Przeciętna powierzchnia					Average useful floor area
użytkowa 1 mieszkania w m²	107,1	109,1	120,6	111,4	per dwelling in m²
miasta	90,2	84,9	98,2	86,6	urban areas
wieś	127,3	127,4	133,7	129,9	rural areas
Spółdzielcze	55,4	56,8	52,0	58,2	Cooperative
Komunalne (gminne)	38,7	38,4	37,0	36,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	134,0	154,5	—	89,0	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	63,9	54,6	58,0	62,6	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	—	—	—	—	Public building society
Indywidualne	134,1	134,5	136,5	133,4	Private
miasta	147,5	145,2	146,6	143,4	urban areas
wieś	128,6	131,7	133,7	130,8	rural areas

TABL. 14 (117). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings				
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	2010	2277	1 431	0,1	0,5	2,5	96,9	846	8,7	29,6	37,7	24,0
	2015	3409	2 338	0,1	0,5	3,0	96,4	1 071	4,1	39,1	42,0	14,8
	2017	3151	2 519	0,0	0,2	2,4	97,4	632	5,5	31,5	37,5	25,5
	2018	3257	2260	—	0,4	2,3	97,3	997	2,1	24,4	44,4	29,1
Miasta Urban areas	2010	1242	415	0,2	0,7	3,9	95,2	827	8,9	30,0	37,6	23,5
	2015	1469	492	0,2	0,6	4,1	95,1	977	4,5	42,9	37,1	15,6
	2017	1162	539	x	x	2,6	97,4	623	5,6	31,9	38,0	24,4
	2018	1395	460	—	0,4	3,0	96,5	935	1,8	25,2	47,2	25,8
Wieś Rural areas	2010	1035	1 016	0,1	0,4	2,0	97,5	19	x	10,5	42,1	47,4
	2015	1940	1 846	0,1	0,4	2,7	96,7	94	x	x	93,6	6,4
	2017	1989	1 980	0,1	0,2	2,4	97,4	9	x	x	x	100,0
	2018	1862	1800	—	0,4	2,1	97,4	62	6,5	11,3	3,2	79,0

TABL. 15 (118). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	13428,0	13715,2	13848,4	Water supply
miasta	1956,9	1944,7	2049,7	urban areas
wieś	11471,1	11770,5	11798,7	rural areas
Kanalizacyjna^a	6081,5	6122,2	6289,2	Sewage^a
miasta	1790,9	1725,4	1804,6	urban areas
wieś	4290,6	4396,8	4484,6	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	243420	246071	249796	Water supply system
miasta	61648	61091	63192	urban areas
wieś	181772	184980	186604	rural areas
Kanalizacyjne	114604	119036	121403	Sewage system
miasta	50379	50037	52155	urban areas
wieś	64225	68999	69248	rural areas
Zdroje uliczne	232	228	221	Street outlets
Miasta	150	153	148	Urban areas
Wieś	82	75	73	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³				Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	19,0	16,7	17,4	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,7	30,0	31,0	per capita in m ³
Wieś w hm³	15,8	16,3	16,7	Rural areas in hm³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³				Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	35,2	35,5	34,6	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

TABL. 16 (119). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	456,3	458,5	467,5	476,9	Consumers (as of 31 XII) in thousand
Miasta	231,1	234,3	239,5	248,5	Urban areas
Wieś	225,2	224,2	228,0	228,5	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	772,3	759,9	775,3	796,6	In GWh
miasta	362,5	343,3	346,6	360,6	urban areas
wieś	409,8	416,6	428,7	435,9	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca ^a	624,1	609,4	620,9	644,8	urban areas: per capita ^a
na 1 odbiorcę ^b	1569,0	1464,9	1447,2	1451,5	per consumer ^b
wieś - na 1 odbiorcę ^b	1819,6	1858,3	1880,5	1907,9	rural areas - per consumer ^b

a Patrz Uwagi ogólne do Rocznika, ust 12 na str. 28. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Energii.

a See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28. b The number of consumers as of 31st December was used in calculation.

S o u r c e: data of the Ministry of Energy.

TABL. 17 (120). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS

SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3935,4	4293,4	4414,1	4482,2	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	552,7	601,2	599,5	603,7	of which transmission
miasta	87,2	91,9	90,2	94,4	urban areas
wieś	465,4	509,3	509,3	509,3	rural areas
Miasta	1247,4	1387,6	1466,4	1510,6	Urban areas
Wieś	2688,0	2905,8	2947,7	2971,6	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	66199	71137	73127	74711	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Miasta	36123	39233	39062	40063	Urban areas
Wieś	30076	31904	34065	34648	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	161,2	175,0	177,8	179,7	Consumers of gas from gas supply system ^a in thousand
Miasta	141,0	152,2	153,4	154,4	Urban areas
Wieś	20,2	22,8	24,4	25,4	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh	82,8^d	830,4	910,2	912,3	In GWh
miasta	69,5 ^d	677,2	720,9	711,4	urban areas
wieś	13,3 ^d	153,2	189,3	200,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	64,5 ^c	659,1	728,3	733,1	Per capita in kWh
miasta	119,7 ^c	1202,2	1291,5	1271,9	urban areas
wieś	18,9 ^c	219,9	273,7	293,2	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 18 (121). **OGRZEWNICTWO**

Stan w dniu 31 grudnia

HOUSE-HEATING

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	616,2	664,7	678,5	645,5	629,3	16,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	385,6	464,5	468,5	437,0	425,9	11,1	of which transmission
Kotłownie	388	631	695	625	473	152	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	4433,9	3571,0	3800,1	3514,5	3462,8	51,7	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	23863	43641	46163	44567,3	42663	1905	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	16253	25053,1	25646	25311,8	25168	144	of which residential buildings

TABL. 19 (122). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thousand – using ^a :
wodociągu	1076,6	1145,7	1138,8	1134,7	water supply system
miasta	549,7	539,6	534,5	535,0	urban areas
wieś	526,8	606,1	604,2	599,7	rural areas
kanalizacji	608,3	728,4	732,8	732,6	sewage system
miasta	485,7	488,3	484,0	484,7	urban areas
wieś	122,5	240,1	248,8	247,9	rural areas
gazu	467,5	460,9	461,9	461,0	gas supply system
miasta	398,9	385,9	382,6	379,5	urban areas
wieś	68,6	75,0	79,3	81,6	rural areas
Ludność - w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population - in % of total population ^b – using ^a :
wodociągu	83,9	91,1	91,3	91,4	water supply system
miasta	95,0	96,1	96,1	96,1	urban areas
wieś	74,9	87,1	87,4	87,6	rural areas
kanalizacji	47,4	57,9	58,7	59,0	sewage system
miasta	83,9	87,0	87,0	87,0	urban areas
wieś	17,4	34,5	36,0	36,2	rural areas
gazu	36,5	36,7	37,0	37,1	gas supply system
miasta	68,9	68,8	68,8	68,1	urban areas
wieś	9,7	10,8	11,5	11,9	rural areas

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.